

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2021-2022

7 FÉVRIER 2022

Proposition de résolution visant à l'augmentation du nombre de donneurs de sang volontaires en Belgique

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans les considérants, insérer un point H/1 nouveau rédigé comme suit:

«H/1. vu la directive 2004/33/CE de la Commission européenne du 22 mars 2004 portant application de la directive 2002/98/CE du Parlement européen et du Conseil concernant certaines exigences techniques relatives au sang et aux composants sanguins, qui fixe la limite d'âge et le poids corporel du donneur;».

Justification

Il est pertinent de mentionner dans le texte la législation supérieure européenne en matière de dons de sang.

Voir:

Documents du Sénat:
7-284 – 2020/2021:

N° 1: Proposition de résolution.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2021-2022

7 FEBRUARI 2022

Voorstel van resolutie om in België meer vrijwillige bloeddonoren te werven

AMENDEMENTEN

NR. 1 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In de considerans, een nieuw punt H/1 invoegen, luidende:

«H/1. gelet op de richtlijn 2004/33/EG van de Europese Commissie van 22 maart 2004 tot uitvoering van richtlijn 2002/98/EG van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot bepaalde technische voorschriften voor bloed en bloedbestanddelen, die de leeftijdsgrens en het lichaamsgewicht van de donor bepaalt;».

Verantwoording

Het is relevant om de hogere Europese wetgeving inzake bloeddonatie op te nemen in de tekst.

Zie:

Documenten van de Senaat:
7-284 – 2020/2021:

Nr. 1: Voorstel van resolutie.

N° 2 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Compléter le point J des considérants par ce qui suit:

« *alors qu'en l'espèce, le critère d'exclusion n'est pas l'orientation sexuelle en soi, mais bien le fait d'appartenir à un groupe de population épidémiologique où le VIH, la syphilis et l'hépatite sont plus fréquents et pour lequel les possibilités actuelles de dépistage ne sont pas encore suffisantes ou suffisamment rentables pour exclure à grande échelle le risque de prélèvements sanguins pathogènes;*».

Justification

L'orientation sexuelle en soi n'étant pas un critère d'exclusion, on ne peut pas parler en l'espèce de discrimination, même si les HSH le ressentent comme tel.

N° 3 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans les considérants, ajouter un point L nouveau rédigé comme suit:

«*L. vu le fait que les établissements de transfusion sanguine indiquent qu'ils disposent de trop peu d'informations sur les risques d'infection par une IST pour pouvoir mener une politique scientifiquement étayée en matière de donneurs et qu'ils n'ont pas accès aux informations pertinentes sur les patients;*».

Justification

Ce nouveau considérant est fondé sur des avis des établissements de transfusion sanguine, comme en atteste l'audition.

N° 4 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans le titre II du dispositif, supprimer le point 1).

Justification

Ce point est contraire à la législation européenne en vigueur.

NR. 2 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In de considerans, punt J aanvullen als volgt:

« *doch dat seksuele oriëntatie op zich geen criterium voor uitsluiting is, wel het feit dat men behoort tot een epidemiologische bevolkingsgroep onder wie hiv, syfilis en hepatitis vaker voorkomen en de huidige testmogelijkheden voorsnog niet toereikend of voldoende (kosten) efficiënt zijn om op grote schaal het risico op pathogene bloedstalen uit te sluiten;*».

Verantwoording

Seksuele oriëntatie is op zichzelf geen criterium, er is dus geen sprake van discriminatie, hoewel MSM dit zo wel aanvoelen.

NR. 3 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In de considerans, een nieuw punt L toevoegen, luidende:

«*L. gelet op het feit dat de bloedinstellingen aangeven over te weinig informatie te beschikken omtrent de risico's die leiden tot een besmetting met een soa op basis waarvan zij een wetenschappelijk onderbouwd donorbeleid kunnen voeren en dat ze geen toegang hebben tot relevante patiënteninformatie;*».

Verantwoording

Zoals blijkt uit de hoorzitting is deze nieuwe overweging gebaseerd op adviezen van de bloedinstellingen.

Nr. 4 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In titel II van het dispositief, punt 1) doen vervallen.

Verantwoording

Dit punt is in strijd met de van kracht zijnde Europese wetgeving.

Orry VAN DE WAUWER.
Steven COENEGRACHTS.
Alexander MIESEN.
Katia SEGERS.
Karin BROUWERS.

N° 5 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans le dispositif, titre II, point 3), remplacer les mots «d’abaisser de douze à quatre mois le délai d’attente» par les mots «d’examiner les conséquences pratiques et financières de la mise en œuvre de la réduction du délai d’attente de douze à quatre mois» et ajouter, in fine, les mots «, et de mettre cela en balance avec le nombre supplémentaire de dons de plasma attendu du fait de cette réduction;».

Justification

Le Conseil supérieur de la santé et la Croix-Rouge reconnaissent qu’un délai d’attente de quatre mois pour le don de plasma (avec une quarantaine de quatre mois pour le plasma frais congelé (PFC), sans quarantaine pour le plasma destiné au fractionnement industriel) est scientifiquement défendable mais entraîne des difficultés pratiques et financières majeures.

N° 6 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans le dispositif, titre II, remplacer le point 4) par ce qui suit:

«4) de prendre en considération les modifications proposées qui découlent de l’évaluation annuelle des critères d’exclusion pour le don de sang, conformément à l’arrêté royal du 25 octobre 2018 concernant l’évaluation des critères d’exclusion temporaire, et les périodes d’exclusion connexes, pour les donneurs concernant le comportement sexuel;».

Justification

La direction générale Soins de santé devrait organiser une évaluation à ce sujet en décembre 2022. L’Agence fédérale des médicaments et des produits de santé (AFMPS) et Sciensano relèvent que cette évaluation tiendra compte des dernières données épidémiologiques et des avancées scientifiques en matière de tests concernant les marqueurs infectieux. Les évolutions des critères d’ajournement à l’étranger et les études étrangères à ce sujet seront également prises en compte. Cette évaluation est réalisée en exécution d’un arrêté royal qui visait précisément à faire en sorte que les critères d’exclusion soient réévalués en permanence, eu égard aux possibilités de test en constant progrès ainsi qu’aux évolutions potentielles en matière de maladies infectieuses.

NR. 5 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In het dispositief, titel II, punt 3), de woorden «de wachttijd te verlagen» vervangen door de woorden «de financiële en praktische gevolgen te onderzoeken voor de implementatie van de verlaging van de wachttijd» en het punt aanvullen met «, en dit af te wegen tegen het extra aantal verwachte plasmadonaties door deze verlaging;».

Verantwoording

De Hoge Gezondheidsraad en het Rode Kruis erkennen dat een wachttijd van vier maanden voor de donatie van plasma (met quarantaine van vier maand voor *fresh frozen plasma* (FFP), zonder quarantaine voor plasma bestemd voor industriële fractionatie) wetenschappelijk verdedigbaar is, doch belangrijke praktische en financiële obstakels met zich meebrengt.

Orry VAN DE WAUWER.
Steven COENEGRACHTS.
Alexander MIESEN.
Karin BROUWERS.

NR. 6 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In het dispositief, titel II, punt 4) vervangen door wat volgt:

«4) voorgestelde wijzigingen in beschouwing te nemen die voortkomen uit de jaarlijkse evaluatie over de uitsluitingscriteria voor bloeddonatie, conform het koninklijk besluit van 25 oktober 2018 betreffende de evaluatie van de tijdelijke uitsluitingscriteria en de eraan verbonden uitsluitingsperiodes, van de donors met betrekking tot seksueel gedrag;».

Verantwoording

In december 2022 zou hieromtrent een evaluatie georganiseerd worden door het directoraat-generaal Gezondheidszorg. Het Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten (FAGG) en Sciensano merken op dat er bij deze evaluatie rekening zal worden gehouden met de recentste epidemiologische gegevens en de wetenschappelijke vooruitgang wat betreft de testen voor infectieuze merkers. Bijkomend zal ook rekening gehouden worden met de studies en de evoluties van deze uitstelcriteria in het buitenland. Deze evaluatie is een uitvoering van een koninklijk besluit dat precies tot doel had om de uitsluitingscriteria tussentijds blijvend te herevalueren, rekening houdend met steeds evoluerende mogelijkheden op vlak van testen, alsook potentiële evoluties op vlak van infectieziekten.

N° 7 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans le dispositif, titre II, ajouter un point 8) (nouveau) rédigé comme suit:

«8) de veiller à ce que les établissements de transfusion sanguine aient un accès optimal aux informations disponibles auprès de Sciensano et de l'Agence fédérale des médicaments et des produits de santé (AFMPS), qui sont nécessaires pour mener une politique étayée en matière de donateurs, ainsi que d'examiner dans quelles conditions juridiques les informations pertinentes relatives aux patients dont dispose l'Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI) pourraient être rendues accessibles aux établissements de transfusion sanguine en vue d'exclure les échantillons de sang et de plasma infectés, après avis de l'Autorité de protection des données (APD);».

N° 8 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans le dispositif, titre IV, ajouter un point 3) (nouveau) rédigé comme suit:

«3) de s'atteler, en collaboration avec les établissements de transfusion sanguine, des organisations de la société civile et des experts en communication, à élaborer une communication équilibrée sur les motifs d'exclusion de certains groupes cibles, de sensibiliser à ce sujet toutes les parties concernées, dont les organisateurs de campagnes de collecte de sang, les médecins-contrôle, les candidats donateurs et la base, de manière à pouvoir lutter contre le sentiment de stigmatisation auprès des groupes exclus; d'analyser la présence d'une terminologie stigmatisante dans le questionnaire médical à remplir en vue du don ainsi que la nécessité de certaines questions intrusives et d'adapter ce questionnaire, le cas échéant, si des questions ne s'avèrent pas nécessaires à la lumière de l'évidence scientifique actuelle;».

Justification

Bien que l'exclusion des HSH ne soit pas discriminatoire, de nombreux HSH la ressentent comme telle. Sensoa et d'autres organisations LGBTQ+ tentent de sensibiliser à ce sujet. L'utilisation d'une terminologie adéquate peut favoriser la clarté du motif d'exclusion et empêcher qu'il soit perçu comme stigmatisant. Les raisons d'une éventuelle exclusion doivent aussi être communiquées de façon adéquate. Le questionnaire médical pré-don contient plusieurs questions spécifiques très intrusives concernant le comportement sexuel, et celles-ci doivent dès lors être bien encadrées et éventuellement adaptées.

NR. 7 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In titel II van het dispositief, een nieuw punt 8) toevoegen, luidende:

«8) te zorgen voor een optimale ontsluiting van informatie die beschikbaar is bij Sciensano en het Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten (FAGG) aan de bloedinstellingen, die nodig is om een onderbouwd donorbeleid te voeren en te onderzoeken welke de juridische voorwaarden zijn waarbinnen relevante patiënteninformatie vanuit het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV) zou kunnen ontsloten worden aan de bloedinstellingen met het oog op het uitsluiten van geïnfecteerde bloed- en plasmastalen, na advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA);».

NR. 8 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In titel IV van het dispositief, een nieuw punt 3) toevoegen, luidende:

«3) om samen met de bloedinstellingen, middenveldorganisaties en communicatie-experten werk te maken van een evenwichtige communicatie omtrent de redenen voor uitsluiting van bepaalde doelgroepen, en hierrond te sensibiliseren naar alle betrokken partijen waaronder de organisatoren van bloedinzamelacties, controle-artsen, kandidaat-donoren en de achterban zodanig dat het gevoel van stigma bij uitgesloten groepen kan worden tegengegaan. Daarnaast om de medische vragenlijst die wordt afgenomen voor de donatie te evalueren op stigmatiserend taalgebruik en de noodzakelijkheid van bepaalde intrusieve vragen, en waar nodig deze aan te passen, in zoverre deze vragen niet noodzakelijk zijn op basis van de actuele wetenschappelijke evidentie;».

Verantwoording

Hoewel de uitsluiting van MSM niet discriminerend is, voelt dit voor vele MSM wel zo aan. Sensoa, maar ook andere lgbtq+-organisaties, trachten hierrond te sensibiliseren. Een aangepast taalgebruik kan ervoor zorgen dat de reden tot uitsluiting duidelijker is en dat dit niet stigmatiserend aanvoelt. Ook moeten de redenen voor een eventuele uitsluiting op een goede manier gecommuniceerd worden. De medische vragenlijst pre-donatie bevat enkele specifieke vragen rond seksueel gedrag die zeer intrusief zijn en daarom ook goed moeten gekaderd – of eventueel aangepast – worden.

N° 9 DE M. VAN DE WAUWER ET CONSORTS

Dans le dispositif, titre IV, ajouter un point 4) (nouveau) rédigé comme suit:

«4) de veiller à la disponibilité des données nécessaires à la mise en œuvre d'une politique scientifiquement étayée en matière de donneurs, en continuant à investir dans la recherche scientifique sur les risques qui favorisent une contamination par une IST et en encourageant un bon enregistrement des IST par les médecins généralistes.»

Justification

Cet ajout est basé sur un avis de Sensoa.

N° 10 DE M. MIESEN

Compléter les considérants par un point M nouveau rédigé comme suit:

«M. vu l'avis 9665-9666 (2021) «Comportements sexuels à risque et don de sang par les HSH» du Conseil supérieur de la santé;».

N° 11 DE M. MIESEN

Dans le titre II du dispositif, ajouter un point 9) nouveau rédigé comme suit:

«9) pallier de toute urgence au défaut de justification de l'article 8 de la loi du 11 août 2017 portant des dispositions diverses en matière de santé, pointé le 26 septembre 2019 par la Cour constitutionnelle;».

Justification

Comme expliqué par le président de l'association Arc-en-Ciel Wallonie, depuis le 12 novembre 2021, faute de justification de l'article 8, le refus des dons de plasma de la part des HSH est illégal.

Alexander MIESEN.

NR. 9 VAN DE HEER VAN DE WAUWER C.S.

In titel IV van het dispositief, een nieuw punt 4) toevoegen, luidende:

«4) te zorgen voor de nodige data voor het voeren van een wetenschappelijk onderbouwd donorbeleid, dit door te blijven investeren in wetenschappelijk onderzoek rond de risico's die infectie met een soa in de hand werken en het stimuleren van een goede soa-registratie door huisartsen.»

Verantwoording

Deze toevoeging steunt op een advies van Sensoa.

Orry VAN DE WAUWER.
Steven COENEGRACHTS.
Alexander MIESEN.
Katia SEGERS.
Karin BROUWERS.

NR. 10 VAN DE HEER MIESEN

In de considerans, een nieuw punt M toevoegen, luidende:

«M. gelet op het advies 9665-9666 (2021) «Seksueel risicogedrag en bloeddonatie van MSM» van de Hoge Gezondheidsraad;».

NR. 11 VAN DE HEER MIESEN

In titel II van het dispositief, een nieuw punt 9) toevoegen, luidende:

«9) het gebrek aan motivering van artikel 8 van de wet van 11 augustus 2017 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid, dringend te verhelpen, zoals het Grondwettelijk Hof op 26 september 2019 heeft opgemerkt;».

Verantwoording

Zoals de voorzitter van de vereniging Arc-en-Ciel Wallonie heeft uitgelegd, is sinds 12 november 2021, bij gebrek aan motivering van artikel 8, de weigering van plasmadonaties door MSM onwettig.

N° 12 DE MME GAHOUCI

Compléter les considérants par un point N nouveau rédigé comme suit:

«N. vu l'article 13 de la loi du 5 juillet 1994 relative au sang et aux dérivés du sang d'origine humaine qui stipule que les critères d'exclusion temporaire et les périodes d'exclusion connexes en raison du comportement sexuel du candidat ou de son partenaire sexuel sont évalués au moins tous les deux ans;».

Justification

Il convient d'exposer le cadre législatif existant relatif aux dons de sang et plus particulièrement la révision des critères d'exclusion que cette loi impose.

N° 13 DE MME GAHOUCI

Compléter les considérants par un point O nouveau rédigé comme suit:

«O. vu l'annulation par la Cour constitutionnelle de l'article 8 de la loi du 11 août 2017 portant des dispositions diverses en matière de santé, relative aux dispositions pour les donneurs de sang homosexuels;».

Justification

Il y a lieu de tenir compte de l'annulation par la Cour constitutionnelle.

N° 14 DE MME GAHOUCI

Dans le dispositif, titre II, point 1), remplacer les mots «seize ans» par les mots «dix-sept ans».

Justification

Mise en accord du texte sur les dispositions du droit communautaire: il convient de s'aligner sur le cadre juridique européen en prévoyant un âge minimal de dix-sept ans.

NR. 12 VAN MEVROUW GAHOUCI

In de considerans, een nieuw punt N toevoegen, luidende:

«N. gelet op artikel 13 van de wet van 5 juli 1994 betreffende bloed en bloedderivaten van menselijke oorsprong, dat bepaalt dat de tijdelijke uitsluitingscriteria, en de eraan verbonden uitsluitingsperiodes door het seksueel gedrag van de aspirant-donor of het gedrag van de sekspartner van de aspirant-donor minstens tweejaarlijks worden geëvalueerd;».

Verantwoording

Het is wenselijk het bestaande wettelijke kader inzake bloeddonaties te schetsen en in het bijzonder de herziening van de uitsluitingscriteria die deze wet oplegt.

NR. 13 VAN MEVROUW GAHOUCI

In de considerans, een nieuw punt O toevoegen, luidende:

«O. gelet op de vernietiging door het Grondwettelijk Hof van artikel 8 van de wet van 11 augustus 2017 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid met betrekking tot de bepalingen voor homoseksuele bloeddonoren;».

Verantwoording

Er dient rekening te worden gehouden met de vernietiging door het Grondwettelijk Hof.

NR. 14 VAN MEVROUW GAHOUCI

In het dispositief, titel II, punt 1), de woorden «zestien jaar» vervangen door de woorden «zeventien jaar».

Verantwoording

Aanpassing van de tekst aan de bepalingen van het gemeenschapsrecht: het is wenselijk de tekst in overeenstemming te brengen met het Europese rechtskader door te voorzien in een minimumleeftijd van zeventien jaar.

N° 15 DE MME GAHOUCI

Dans le titre II du dispositif, ajouter un point 10) nouveau rédigé comme suit:

«10) sur la base des données épidémiologiques les plus récentes ainsi que des avancées techniques et scientifiques, de revoir, les critères du don de sang pour réduire autant que possible les populations exclues du don de sang sur la base du comportement sexuel;».

Justification

L'orientation sexuelle du donneur ne peut être un motif d'exclusion. Plusieurs pays européens ont déjà modifié leur législation en la matière et la Belgique se doit de faire de même si elle veut rester à l'avant-garde en matière de lutte contre les discriminations.

N° 16 DE MME GAHOUCI

Dans le titre II du dispositif, point 3) supprimer les mots *«au terme de laquelle le donneur devra se soumettre à un test de dépistage de maladies telles que VIH (virus de l'immunodéficience humaine), VHC (virus de l'hépatite C), VHB (virus de l'hépatite B) ou HTLV (virus T-lymphotrope humain)».*

Justification

Supprimer cette partie du point 3) car elle induit une obligation de se présenter ultérieurement à un test de dépistage sur le VIH, le VHC, le VHB et le HTLV. Or, considérant le caractère volontaire du don de sang, celui-ci ne peut faire l'objet d'une obligation de se soumettre à un test de dépistage. Il serait plus judicieux de prévoir un test de dépistage à l'occasion d'un don volontaire suivant.

Latifa GAHOUCI.

N° 17 DE MME SEGERS

Dans le titre II du dispositif, supprimer le point 2) et remplacer le point 3) par ce qui suit:

«3) conformément à l'avis 9665-9666 (2021) du Conseil supérieur de la santé, d'abaisser de douze à quatre mois après le dernier contact sexuel le délai d'attente pour tout homme ayant eu une relation sexuelle avec un autre homme et d'abaisser également de douze à quatre mois après la fin de la situation le délai d'attente pour toute

NR. 15 VAN MEVROUW GAHOUCI

In titel II van het dispositief, een nieuw punt 10) toevoegen, luidende:

«10) op basis van de meest recente epidemiologische gegevens en de technische en wetenschappelijke vooruitgang, de criteria voor bloeddonatie te herzien, teneinde het aantal groepen dat op grond van seksueel gedrag van bloeddonatie wordt uitgesloten, zoveel mogelijk te beperken;».

Verantwoording

De seksuele geaardheid van de donor kan geen reden tot uitsluiting zijn. Verschillende Europese landen hebben hun wetgeving op dit gebied al aangepast en België moet hetzelfde doen als het een voortrekkersrol wil blijven spelen in de strijd tegen discriminatie.

NR. 16 VAN MEVROUW GAHOUCI

In het dispositief, titel II, punt 3), de woorden *«waarna de donor moet worden getest op ziekten zoals HIV (human immunodeficiency virus) HCV (hepatitis C-virus), HBV (hepatitis B-virus) of HTLV (humaan T-lymfotroop virus)»* **doen vervallen.**

Verantwoording

Dit deel van punt 3) dient te worden weggelaten, omdat het een verplichting inhoudt om in een later stadium op HIV, HCV, HBV en HTLV te worden getest. Aangezien bloeddonatie vrijwillig is, kan er geen verplichting zijn om een screeningtest te ondergaan. Het zou zinvoller zijn te voorzien in een screeningtest bij een volgende vrijwillige donatie.

NR. 17 VAN MEVROUW SEGERS

In het dispositief, titel II, punt 2) doen vervallen en punt 3) vervangen als volgt:

«3) conform het advies 9665-9666 (2021) van de Hoge Gezondheidsraad, de wachttijd voor mannen die seks hadden met een andere man te verlagen van twaalf maanden naar vier maanden na het laatste seksueel contact en eveneens de wachttijd voor personen wiens mannelijke sekspartner seks had met een andere man

personne dont le partenaire sexuel masculin a eu des relations sexuelles avec un autre homme;».

N° 18 DE M. VAN DE WAUWER ET MME SEGERS

(sous-amendement à l'amendement n° 5)

Dans cet amendement, entre les mots «d'examiner» et les mots «les conséquences pratiques», insérer les mots «et de répertorier, d'ici à la fin de 2022,».

te verlagen van twaalf maanden naar vier maanden na het beëindigen van de situatie;».

Katia SEGERS.

Nr. 18 VAN DE HEER VAN DE WAUWER EN MEVROUW SEGERS

(subamendement op amendement nr. 5)

In dit amendement worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) tussen de woorden «praktische gevolgen» en «te onderzoeken» worden de woorden «tegen eind 2022» ingevoegd;

b) tussen de woorden «te onderzoeken» en «voor de implementatie» worden de woorden «en in kaart te brengen» ingevoegd.

Orry VAN DE WAUWER.
Katia SEGERS.